

Rapport fra Palestinatur Påsken 2013.

Lørdag 23. Mars dro en gjeng med 14 spente turdeltagere med fly til Palestina for å reise rundt i landet i 8 dager for å orientere seg om palestinerne og deres opplevelse av okkupasjonen på Vestbredden. Ola Bostadløkken var reiseleder, for 8. gang, og hadde lagt opp et program som var spennende og informativt. Turen var lagt opp som lærerfaglig tur, der vi skulle besøke skoler og møte representanter for det palestinske lærerforbundet. Dagene var fulle av møter med mennesker, og vi besøkte steder med spesielle utfordringer, som Hebron, Nablus, Øst-Jerusalem (Al-Quds) og Bilin.

De største personlige utfordringene møtte vi på Ben Gurion Flyplass, både da vi ankom, og da vi skulle reise. Her er kontrollen streng, og flere av oss ble grundig utspurt om hvorfor vi var der, og både kropp og bagasjen nøye undersøkt for mistenkelige ting før vi forlot landet. . Tross iherdig arbeid fant de ingen ting!

Vi bodde på Royal Court Hotel i Ramallah, et rimelig hotell med høy standard, og som ligger svært sentralt i byen. Et utsøkt valg av Ola!

Første post på programmet var besøk i Stop the Walls lokaler, der vi ble orientert om hvordan muren gradvis spiser opp stadig mer av palestinsk jord på Vestbredden. Muren stenger palestinerne ute fra egen jord, fra skoler og fra arbeidsplasser, og bidrar til å skape et Apartheid-system, der også andre virkemidler, gitt israelerne av Oslo-avtalen, har ført til at palestinerne i dag bare disponerer fritt 12% av palestinsk jord! Vi fikk vår første nærkontakt med Muren da vi dro inn til Jerusalem samme dag.

De tre første dagene fikk vi omvisning av Abu Hassan, en svært engasjert palestiner med glødende øyne og sterk røst. Han tok oss med rundt i Øst-Jerusalem, i Hebron og i Nablus.

I Øst-Jerusalem viste han oss hvordan muren snirklet seg som blekksprutarmer ut og inn; lange strekk ut for å fange inn bosetninger som er blitt bygget på jord som ble okkupert i 1967, men som myndighetene i Israel har villet inkludere i det utvidede Jerusalem, mens palestinske bydeler i Jerusalem er blitt sperret ute og av Israel erklært som del av Vestbredden. Slik har myndighetene sikret seg at jødene forblir majoriteten i byen, samtidig som store deler av den palestinske delen av byens befolkning er blitt stengt ute fra tilgang til byen og ansvaret for innbyggerne overlatt den palestinske administrasjonsmyndighet. Abu Hassan presenterte oss for sterke personlige beretninger om hvordan palestinske familier er blitt kastet ut fra sine boliger og boligen overlatt jødiske familier, hentet inn fra for eksempel Brooklyn, USA! Vi var også og så "The Cliff", det palestinskeide hotellet som IDF (Israels militærvesen) har beslaglagt og gjort om til en militær kontrollpost, midt i de tragiske ruinene av en palestinsk families framtidsdrømmer. "The Cliff" er bare én av mange beslaglagte private, palestinske eiendommer.

I Hebron fikk vi ved selvsyn se hvordan byens 500 jøder, beskyttet av over 3000 soldater, får herje fritt med 250 000 palestinere. Flere hundre av de jødiske bosetterne har etablert seg i etasjene over palestinerne i gamlebyen. Over soukhen hadde palestinerne måttet spenne et nett for å hindre jødernes søppel og steiner i å treffe noen i handlegata. Mest sjokkerende var det å høre om hvordan den jødiske fanatiker

Baruch Goldsteins massakre av muslimer i bønn inne i Abraham-moskéen i 1994 førte til at ofrene, det muslimske samfunn, ble de som ble straffet for hendelsen. 60% av moskéen ble konfiskert og gjort om til synagoge, der hovedinngangen førte inn til synagogen, mens muslimene fra da av måtte gå inn en sidedør for å nå sin moské. Martha Street, hovedgata inn mot moskéen, tidligere med et yrende forretningsliv, ble sperret for alminnelig palestinsk trafikk. Den står fortsatt øde og tom, 19 år etter, med en lang rad med stengte butikker. Eneste aktivitet var en israelsk militær kontrollpost. Abu Hassan viste oss eksempel på eksempel på hvordan jødiske bosettere og IDF hadde tatt seg til rette i Hebron, kanskje den byen som gav oss de sterkeste inntrykk av israelsk arroganse og følelseløshet for andre mennesker enn sine egne, Guds Utvalgte Folk!

I Nablus besøkte vi Balata flyktningeleir, Palestinas største, med 25 000 flyktninger innenfor et område på 1 kvadratkilometer! Her fikk vi en orientering om forholdene i leiren av Mahmud Subut, der hans egen families historie gav en sterkt bilde på skjebnen til palestinerne i flyktningeleiren. En stor kontrast ble det å få audiens hos Nablus nyvalgte ordfører, der vi fikk nærkontakt med en for oss annerledes møtekultur. Ordføreren håndterte både to og tre mobiltelefoner og hadde lange samtaler med både kone og media mens vi ærbødig og tålmodig ventet på at han skulle bli ferdig og igjen rette sin oppmerksomhet mot oss.

Etpar dager senere skulle vi komme tilbake til Nablus, denne gangen med Adil fra Palestinian Association for Cultural Exchange (PACE) som guide. Denne gangen møtte vi Fader Yosef, en kristen, palestinsk prest, sjelesørger for byens gresk-katolske menighet. Møtet med ham minnet oss på at det blant palestinerne er en kristen minoritet, som har vært betydelig, men som nå gradvis minsker pga. det konstante ytre presset fra israelernes side. Stadig flere søker seg til et bedre liv i vestlige land. Av Fader Yosefs menighet på 150 medlemmer var det nå bare 43 igjen. Også de kristne lider under israelernes okkupasjon, og heller ikke Fader Yosef vises noen nåde når han skal krysse kontrollpostene dersom han har ærend utenfor byen. For ham blir det full gjennomscanning, hver gang! Og fader Yosefs personlige historie tilbake til Al- Naqba i 1948 er lik alle andre palestinerne, med flukt, elendighet, ydmykelser og lidelse.

Et lysglimt innimellom de triste historiene var besøket av samaritanernes by på fjellet overfor Nablus. Her bodde altså samaritanerne, en egen jødisk sekt, som har holdt til her og holdt stand helt fra den tid Moses førte jødene gjennom Sinaiørkenen til Det Lovede Land. I dag er det 750 igjen av dem, men de er stolte av sin herkomst, og ikke minst over sin identitet som "De gode samaritanere". I byens lille sentrum hadde samfunnets yppersteprest bygget opp et samaritansk museum, der han gladelig og ivrig fortalte om sitt folks historiske bakgrunn som direkte etterkommere av Adam, i 163 generasjonsledd! Samaritanerne har både palestinsk og israelsk pass, blir respektert av begge folk, og holder seg strengt nøytrale i konflikten. For det blir de belønnet som ettertraktede mellommenn i transport av varer mellom Israel og Palestina.

Fredagen ble en dramatisk dag. Vi dro til Bi'lin, en liten by like inntil de forhatte "Security Fences", den solid muren som skiller Israel fra Palestina. Men som eter seg langt inn på palestinsk side. I Bi'lin har israelerne forsynt seg solid av palestinsk jord, Bi'lin-innbyggernes jord, på denne måten. Rett på andre siden er flere jødiske bosettinger etablert. Etter fredagsbønnen dro vi sammen med palestinerne til muren for å vise vår støtte til palestinerne mot ranet av deres jord. I begynnelsen av

demonstrasjonen syntes alt å gå rolig for seg. IDF-soldater sto og ventet på oss på en jordhaug med god innsikt mot oss, i full mundur, med visir, skjold og våpen. På en annen haug sto en flokk med jødiske bosettere og ventet på "action"; for dem ble det helt gratis underholdning. I begynnelsen gikk det svært så rolig for seg, bortsett fra at en liten gruppe unge menn med ansiktsmaske og solide slynger gjorde det de kunne for å treffe soldatene med stein. Soldatene svarte med å sende over tåregassgranater, og en vannkanonbil sendte over flere salver med vann; "skittent vann" ble vi advart om. Vannet tilsettes et kjemikalium som får vannet til å stinke dritt, og får du det på klærne, får du aldri av lukta igjen. En skvett med "skittent vann" på klærne, og du kan ta farvel med dem for alltid. Selv om vi var heldige, dro vi likevel lukta med oss inn i minibussen da vi skulle dra.

En time gikk, og vi tenkte at dette gikk jo rolig for seg. Vi var på vei derfra da IDF fant det for godt å rykke inn. Tåregassgranatene ble hyppigere og mer treffsikre mht. vindens retning, så vi fikk noen hostekuler med kvalme og svie i øynene. Så rykket IDF inn, og gjennom en roper fikk vi vite at demonstrasjonen var "illegal"! Interessant! Det mente de altså! Da slyngekasterne bare ble ivrigere, fortsatt med komfortabel avstand mellom seg og soldatene, fikk vi vite at dersom vi ikke forlot området, ville de skyte med skarpt! Da fikk vi det travelt; sjåføren vår var så stressa da vi kom løpende tilbake, at døra gikk igjen før alle var om bord, og farten over den humpete veien var upåklagelig. Heldigvis ble de gjenværende plukket opp av andre biler, slik at vi ble lykkelig gjenforent inne i Bilin.

For øvrig hadde vi et besøk hos de palestinske lærernes interesseorganisasjon, som var på vei til å gå til streik for å få utbetalt lønn det over lengre tid ikke var midler til pga. manglende overføringer fra Israel. Israel straffer Palestina for dets frekkhet å be om, -og få-, status som eget land i FN, men dog bare med observatørstatus. Palestina og Israel har den underlige avtale at Israel tar seg av innkreving av palestinernes skatteinnbetaling, og israelerne kan da holde den igjen akkurat som det passer dem dersom det er noe de ikke liker ved det palestinerne finner på. Men samtidig er lærerorganisasjonen optimistisk, og satser friskt midt oppi elendigheten. De stiller krav om økning i mammapermisjon fra 3 til 6 måneder. Ikke verst!

Siste dagen før vi skulle reise hjem igjen, besøkte vi Jawalon flyktningeleir, leiren vår alltid blide og entusiastiske guide Adil selv kom fra. Og det var her vi opplevde det som kanskje gav sterkest inntrykk, på sin spesielle måte. Vi besøkte flyktningeleirens privatskole, en skole kun finansiert av foreldrenes innbetaling av skolepenger for sine håpefulle. Skolen var et alternativ til FN-skolen, som det ble fortalt både hadde overfylte klasser og dårlig undervisning. Da vi kom til skolen var det frikvarter, elevene kom strømmende mot porten og strålte mot oss; her var det livsglede! Og skolen pulserte av liv; vi merket at undervisningstimene ble avholdt med liv og lyst, med ivrige små som gjerne ville lære. Rektor fortalte oss at nesten alle lærerne selv kom fra flyktningeleiren, og at nesten alle hadde høyere utdanning. Men de fikk ikke jobb tilsvarende utdannelsen, og de valgte å heller gi noe tilbake til sin egen leir og gi barna et framtidshåp. Lønna var lav, ressursene få, men viljen til å yte noe for barna var tilstede. Vi ble betatt av skolen, og lovt å hjelpe. Mange av oss hadde små gaver med, men det ble som dråper i havet. Her ble vi alle tent til å ville gjøre noe for dem når vi kom tilbake til Norge. Her håper vi at Utdanningsforbundet, og lokale skoler, kanskje kan gi dem en håndsrekning.

Det generelle inntrykket av palestinerne var, på tross av deres skjebne og lidelser de går igjennom, at de var blide, vennlige, sympatiske og imøtekommende. Før jeg dro, var det mange som var bekymret for meg; jeg skulle til den farlige "Vestbredden". Men jeg har sjelden følt meg så trygg i en fremmed by som i Ramallah. De jeg møtte var vennligheten selv; åpne og hjelpsomme. Jeg drar gjerne tilbake til Ramallah!

Påsketuren til Palestina var en engasjerende reise. Jeg tror nok alle 14 deltagerne fikk mye igjen for denne turen, med mange inntrykk og nye perspektiver på det som skjer i Palestina. Turen betydde mye for oss! Og takk til Ola, som organiserte turen, og som var en fabelaktig reiseleder.